

Михайло Ігоревич ФІАЛКА,
кандидат юридичних наук, доцент
(Харківський національний університет
внутрішніх справ, м. Харків, Україна)

КРИМІНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА КРИМІНОЛОГІЧНИЙ ПОРТРЕТ ОСОБИСТОСТІ ЗЛОЧИНЦЯ: СУТНІСТЬ І СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТТЬ

Проаналізовано зміст понять «кримінологічна характеристика» та «кримінологічний портрет» особистості злочинця, а також установлення їх співвідношення. Наголошується на тому, що поняття «кримінологічна характеристика» та «кримінологічний портрет» особистості злочинця – самостійні явища, що мають власний зміст, але є нерозривно пов'язаними одне з одним. Робиться висновок, що кримінологічна характеристика особистості злочинця як відповідний процес передуює кримінологічному портрету й має аналітичний характер, а кримінологічний портрет, у свою чергу, виступає як певна узагальнююча форма.

Ключові слова: особистість злочинця, кримінологічна характеристика, кримінологічний портрет.

Постановка проблеми. в умовах сучасного розвитку кримінологічної теорії особливо зростає роль наукових знань про особистість злочинця, яка виступає центральною ланкою механізму злочинної поведінки. Актуальність цього напрямку дослідження підтверджує, наприклад, той факт, що показники (як абсолютні, так і відносні) повторної злочинності в Україні на цей час мають високий рівень. Так, відповідно до статистичної інформації Генеральної прокуратури України абсолютна кількість виявлених осіб, які вчинили повторні кримінальні правопорушення, в 2016 р. в Україні склала 31 115 чоловік, а в 2018 р. вже 38 678, що, в свою чергу, становить 31,3 %, від загальної кількості виявлених осіб, які вчинили злочини, в 2016 р. і 33 % – в 2018. При цьому ця ситуація за останні три роки демонструє динаміку збільшення на 1,7% [1]. Про що це каже? Справа полягає в тому, що зростання кількості осіб, які вчинюють злочини повторно, вказує на недостатній рівень ефективності застосування запобіжних заходів стосовно осіб, що вчиняли злочини раніше. у цій ситуації на одне з перших місць у кримінологічній

науці виходить питання, чи розуміємо ми в повному й достатньому обсязі особу, яка вчиняє або схильна до вчинення злочину. у результаті цього отримує підтвердження теза про те, що предмет кримінологічної науки не може не охоплювати вивчення характеристик осіб, які вчиняють злочини, що має велике практичне значення, в першу чергу для профілактики злочинів, оскільки неможливо протистояти будь-кому й будь-чому, не знаючи його природи та сутності. Саме наукове дослідження особистості злочинця створює необхідні теоретичні передумови як для розробки ефективного механізму протидії злочинності, так і для прогнозування індивідуальної злочинної поведінки.

Але поряд із потребою досліджувати проблему особистості злочинця виникає сукупність певних теоретичних питань, які на сьогодні не отримали чіткої відповіді. Серед них, на нашу думку, є питання використання понятійного апарату в межах як наукового вчення про особистість злочинця конкретно, так і в кримінологічній теорії взагалі. Йдеться про вживання в кримінологічних дослідженнях таких термінів, як «кримінологічна характеристика» та «кримінологічний портрет» особистості злочинця. Дуже часто можна спостерігати той факт, що кримінологи, використовуючи вищезазначені терміни під час дослідження як загальних питань особистості злочинця, так і під час аналізу їх окремої категорії, ставляться до них без зайвої уваги та конкретизації. Складається враження, що йдеться про синонімічні поняття. Унаслідок цього, існує потреба у дослідженні цієї проблеми.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання вивчення особистості злочинця в кримінологічній науці не нове. Ця проблема цікавила науковців ще за часів зародження кримінологічної науки. На сучасному етапі її вивченням займалися і продовжують займатись такі відомі вітчизняні та зарубіжні науковці, як О. І. Алексєєв, Ю. М. Антонян, В. О. Бачинін, Є. Бафія, Б. С. Волков, О. А. Герцензон, В. В. Голіна, Б. М. Головкін, І. М. Даньшин, О. І. Долгова, І. І. Карпець, Н. М. Кропачев, В. Н. Кудрявцев, М. М. Кондрашков, Н. С. Лейкина, Г. М. Міньковский, І. С. Ной, О. Б. Сахаров, В. Є. Емінов та інші.

Але необхідно наголосити на тому, що переважна більшість із них, займаючись проблематикою особистості злочинця, не переймалися аналізом змісту та встановлення співвідношення таких кримінологічних понять, як «кримінологічна характеристика» та «кримінологічний портрет» особистості злочинця.

Метою нашого дослідження є аналіз змісту понять «кримінологічна характеристика» та «кримінологічний портрет» особистості злочинця, а також установлення їх співвідношення.

Виклад основного матеріалу. у теорії кримінології сформувалася чітка позиція стосовно погляду на проблему особистості злочинця, яка полягає в тому, що успішне попередження злочинів є можливим лише в тому випадку, якщо увагу буде сконцентровано на цій особі, оскільки саме особистість злочинця – носій причин їх учинення. Через це можна

наголосити на тому, що ця особистість є головною й найважливішою ланкою всього механізму злочинної поведінки. Ті її особливості, які породжують таке поводження, повинні бути безпосереднім об'єктом попереджувального впливу. Тому проблема особистості злочинця належить до провідних і водночас найбільш складних у кримінології [2, с. 11].

У межах дослідження теорії особистості злочинця дуже часто використовують поняття «кримінологічна характеристика» та «кримінологічний портрет» особистості злочинця. Виникає логічне питання: яким є зміст цих понять і як вони співвідносяться між собою. Тому першочергове, що слід зробити, це дослідити зміст цих понять і встановити їх взаємозалежність.

Кримінологічна характеристика особистості злочинця. Слово «характеристика» походить від грецького «*charakter*», що у перекладі означає риса, особливість. Тобто, характеристика – це опис, визначення відмінних (тобто специфічних) рис (якостей) чого-небудь [3, с.858]. Інакше кажучи, це певний процес, у межах якого відбувається встановлення притаманних тому чи іншому явищу (предмету, події тощо) специфічних якостей.

У цьому випадку, коли йдеться про особистість, під характеристикою особистості ми розуміємо певний опис її специфічних рис і якостей. Ураховуючи той факт, що науковим аналізом і вивченням проблеми особистості в науковому світі займається психологія, логічно звернутись до певних напрацювань цієї науки з приводу її розуміння змісту поняття «особистість». Як наголошується в «Психологічному словнику» за редакцією В. І. Войтка, під особистістю в психології розуміють людину, соціального індивіда, що поєднує в собі риси загальнолюдського, суспільно значущого та індивідуально-неповторного [4, с. 117]. Ураховуючи поєднання двох понять, а саме – характеристики та особистості, можна наголосити на тому, що під характеристикою особистості розуміють опис специфічних рис (якостей), які визначають людину (соціальний індивід) у загальнолюдському, суспільно значущому й індивідуально-неповторному плані. Що стосується нашої проблеми, а саме визначення змісту кримінологічної характеристики особистості злочинця, то в цьому випадку необхідно обов'язково врахувати питання вчинення цією особою злочину або існування бажання це реалізувати, й основних питань кримінологічної теорії.

До речі, питанню особистості злочинця в кримінологічній науці приділяють суттєве значення, і не дарма воно є одним з елементів предмету дослідження кримінології як науки й існує при цьому поряд із такими кримінологічними явищами, як злочинність, детермінація злочинності, протидія злочинності тощо. Як свого часу відзначав Ю. М. Антонян, особистість злочинця відіграє в кримінології виключну важливу роль інструмента наукового пізнання тих, хто скоїв злочин. Особистість злочинця – це галузь кримінологічних знань, об'єкт кримінологічного дослідження, без якого існування кримінології є неможливим, оскільки за його допомогою може бути вирішено головне завдання кримінології – пояснення злочинності [5, с. 42].

Під особистістю злочинця І. М. Даньшин розглядав сукупність суттєвих та стійких суспільних ознак і соціально зумовлених біопсихологічних особливостей індивіда, що, об'єктивно реалізуючись у вчиненні конкретного злочину (злочинах), надають його вчинку характер суспільної небезпеки, а винній особі – властивість суспільної небезпечності, у зв'язку з чим вона притягується до відповідальності, передбаченої кримінальним законом [6, с. 126].

Н. М. Кропачов визначає особистість злочинця як сукупність соціально-демографічних, моральних і правових властивостей, ознак, зв'язків і відношень, що характеризують особу, яка скоїла злочин, і впливають на її злочинну поведінку [7, с. 78].

На думку В. В. Голіни, особистість злочинця – це сукупність природжених і соціально набутих рис, якостей, властивостей і пороків, що тією чи іншою мірою типово притаманні людям, які вчинили злочини й у яких ці властивості, якості, риси чи пороки виявилися [8, с. 96].

Як наголошує О. М. Гумін, особистість як стійка система соціально значущих рис людини проявляється під час діяльності та спілкування. Людина стає особистістю в процесі соціалізації, тобто в процесі виховання та освоєння соціальних функцій. Ідеалом є всебічно розвинена, гармонійна особистість. Її антиподом є відчужена, одностороння, духовно бідна, деформована особистість. у крайньому своєму вираженні ця деформація призводить до кримінальної активності [9, с. 173].

Можна наголосити навіть на тому, що в українській кримінології традиційно особистість злочинця розглядається як сукупність соціально-психологічних властивостей, які утворилися в процесі соціалізації людини, і ситуацій, що зумовлюють її злочинну поведінку [10, с. 234; 11, с. 94].

Підбиваючи підсумок цій невеликій науковій дискусії, є бажання узагальнити таке: під *кримінологічною характеристикою особистості злочинця* необхідно розуміти відповідний процес опису специфічних рис, які утворилися під час соціалізації людини й визначають її в загальнолюдському, суспільно значущому та індивідуально-неповторному плані, а також характеризують як таку, що скоїла злочин, і впливають на злочинну поведінку цієї особи.

Кримінологічний портрет особистості злочинця. Для того щоб з'ясувати зміст поняття «кримінологічний портрет особистості злочинця», нам необхідно доповнити вже існуючий науковий аналіз поняттям «портрет». Так, у Словнику української мови під портретом розуміють опис зовнішності персонажа в літературному творі [12]. Тобто, ми знову маємо справу з відповідним описом. При цьому він здійснюється стосовно конкретного персонажу. Але це йдеться про погляд на зміст поняття портрету в межах літературної творчості. Що стосується кримінологічного підходу до проблеми визначення кримінологічного портрету особистості злочинця, то в цій ситуації справи дещо інші.

Так, на думку І. М. Мацкевича, під кримінологічним портретом злочинця в кримінологічній науці необхідно розуміти описовий процес

створення штучного образу конкретної людини із застосуванням соціологічних, психологічних і кримінологічних прийомів та способів для встановлення об'єктивних індивідуальних рис злочинця, який досліджується з метою розроблення конкретних індивідуальних, групових або загальносоціальних профілактичних заходів [13, с. 1430]. Тобто, як було раніше наголошено, з одного боку, йдеться про штучний образ конкретної людини, а з іншого – робиться наголос на необхідності розроблення не лише індивідуальних, але і групових або загальносоціальних профілактичних заходів.

Вважаємо, що в цьому питанні обмежуватись тільки наголосом на штучності портрету певною мірою не логічно. Зрозуміло, що портрет у переважній більшості сприймається в суспільстві як опис конкретної особи, але кримінологічна наука, аналізуючи особистості злочинців, які вчинюють ті чи інші види злочинів, формує в науковій свідомості типовий (або усереднений, або середньостатистичний) опис особистості, яка реалізує ті чи інші злочинні наміри. у кримінологічних дослідженнях конкретних видів злочинності науковці використовують такі терміни, як «особистість корупціонера», «особистість агресивно-насиленницького злочинця», «особистість корисливого злочинця» тощо. Інакше кажучи, в будь-якому разі під час кримінологічного аналізу якостей певної множинності осіб, що вчинюють злочини, ми в подальшому, узагальнюючи кримінологічну інформацію, переходимо до опису штучного образу середньостатистичної особистості злочинця.

Завдяки викладеному вище можна наголосити на тому, що під *кримінологічним портретом особистості злочинця* розуміють опис типових специфічних рис особистості, які притаманні певному прошарку злочинців і розкривають їх сутність як людей, що вчинили злочин певного характеру або схильні до його вчинення.

Свого часу ми наголошували на тому, що вивчення особистості злочинця шляхом побудови його кримінологічного портрета, який розкриває особливості його особистості, є одним із найбільш ефективних шляхів виконання завдання кримінологічної науки в питанні більш глибокого розроблення та сучасного осмислення проблеми особи злочинця, а також детермінації та механізму індивідуальної злочинної поведінки.

Кримінологічне дослідження особистості злочинця здійснюється для виявлення й оцінювання тих її властивостей і рис, які детермінують і зберігають злочинну поведінку. Береться до уваги не стільки конкретний індивід, який вчинив злочинне діяння, скільки загальне, характерне для таких осіб. Це поняття є абстрактним, воно не лише являє собою сутність такого аморфного явища, як середньостатистичний портрет особистості злочинця, але і служить кримінологічною моделлю вивчення злочинців і в цілому тих осіб, які схильні до скоєння правопорушень [14, с. 204].

Виникає запитання, як співвідносяться між собою такі два визначення, як кримінологічна характеристика та кримінологічний портрет особистості злочинця.

По-перше, необхідно підкреслити те, що ці два терміни аналізують та розкривають кримінологічний зміст того ж самого явища – особистості злочинця. По-друге, вони реалізують це шляхом надання відповідного опису. Але на цьому, на нашу думку, збіг цих термінів закінчується.

Що стосується розбіжностей, то в цій ситуації вони полягають у такому: кримінологічна характеристика охоплює процес певної діяльності, в межах якої реалізується аналіз усіх якостей особистості злочинця та визначаються найбільш характерні з них на цей момент. При цьому кримінологічне дослідження особистості злочинця не обмежується лише констатацією тих чи інших поточних статистичних показників, а і виділяє через призму динамічних змін стану ознак, що аналізуються за той чи інший період, характерні для особистості злочинця тенденції.

У свою чергу, кримінологічний портрет виступає певною узагальненою «картинкою» цього скрупульозного процесу. Він у стислій формі визначає й описує характерні для особистості злочинця риси або ознаки. Тобто, кримінологічний портрет особистості злочинця є логічним узагальненням її кримінологічної характеристики.

Кримінологічна характеристика особи дається шляхом визначення її кримінологічного портрету, який, у свою чергу, полягає в аналізі певних груп ознак, що характеризують цю особу, а саме це соціально-демографічні, кримінально-правові та морально-психологічні ознаки. Після відповідного аналізу в межах кримінологічної характеристики притаманні для цієї особистості злочинця риси об'єднуються в узагальненому кримінологічному портреті.

Свого часу В. В. Голіна та Б. М. Головкін наголошували, що дослідження особистості злочинця є важливим у розрізі як пізнання глибинних морально-психологічних деформацій, що продукують кримінальну поведінку окремих членів суспільства, так і формування узагальнених кримінологічних портретів (образів) суб'єктів кримінальної практики, на пошук і корекцію яких мають бути націлені профілактичні зусилля системи правоохоронних органів і суспільства загалом [15, с. 42].

Як ми наголошували, формування кримінологічного портрету особистості відбувається під час надання аналізу відповідних груп ознак.

Соціально-демографічні ознаки. Традиційно в кримінології до соціально-демографічних ознак особи злочинця відносять ознаки, які належали їй на момент учинення злочину й розкривають її з боку соціальної приналежності, місця її в соціумі та сімейно-шлюбних відносин. До таких ознак у переважній більшості відносять вік, стать, громадянство, освіту та професійну приналежність особи.

Соціально-рольові ознаки. Ця категорія ознак розкриває перед дослідниками функції особистості, обумовлені її становищем у системі існуючих суспільних відносин. у межах кримінологічного дослідження встановлюються належність особи до певної соціальної групи, її взаємодія з іншими людьми та організаціями в різних сферах громадського життя. До цієї інформації в теорії особистості відносять такі дані: робітник чи

службовець, рядовий виконавець чи керівник, неодружений чи глава сім'ї, працездатний чи непрацездатний, безробітний тощо. Така інформація про особистість злочинця надає можливість усвідомити місце та значимість особи у суспільстві; яким ролям у ньому вона віддає перевагу, а які навпаки, ігнорує; розкриває її соціальну чи антисоціальну орієнтацію.

Морально-психологічні ознаки. Ця група ознак особи злочинця охоплює його суб'єктивний світ: його світогляд, духовність, погляди, переконання, установки та ціннісні орієнтації й допомагають дослідникам з'ясувати, чому ця особа скоїла злочин і яким є її внутрішнє ставлення до цього. Умовно ця група ознак поділяється на дві підгрупи, а саме на моральні та психологічні властивості.

Моральні властивості особистості об'єднують в собі її світогляд, духовність, життєві погляди й переконання, установки та ціннісні орієнтації. При цьому особистості злочинців характеризуються байдужим або взагалі негативним ставленням до виконання своїх обов'язків перед суспільством. Вони не додержуються будь-яких правових норм і правил, обирають для себе протиправний шлях задоволення власних особистих потреб, характеризуються певним рівнем егоїзму й ігнорують суспільні інтереси тощо.

Психологічні ознаки особистості злочинця мають інтелектуальний, емоційний і вольовий характер. Інтелектуальні властивості об'єднують у собі рівень розумового розвитку особистості, обсяг її знань, життєвий досвід, широту або вузькість поглядів, зміст і різноманітність інтересів тощо. До емоційних властивостей особистості відносять характер її нервових процесів (вид темпераменту), рівень емоційного збудження та ступінь контролю за власними емоціями, силу й темп реагування на різні зовнішні подразники тощо. Вольові риси особистості полягають у вмінні свідомо регулювати свою поведінку, здатності ухвалювати й виконувати правильні рішення, досягати поставленої мети.

Кримінально-правові ознаки. Кримінально-правові ознаки характеризують і розкривають для нас особу з точки зору її ставлення до вчиненого нею злочину зокрема та злочинної поведінки взагалі, а також визначають той стан, у якому особа здебільшого реалізує свій злочин. До них відносять кваліфікацію характерного злочинного прояву особи відповідно до Кримінального кодексу України; чи діє вона у складі групи чи як одинак; чи вчинює злочини під впливом алкогольних (наркотичних) речовин; чи вчиняла раніше злочини тощо.

Розглянуті нами групи ознак, що характеризують особистість злочинця, перебувають у певному взаємозв'язку між собою й навіть у взаємозалежності. Так, соціально-демографічна група ознак особистості злочинця значною мірою визначає її соціальні ролі й разом з останніми є вирішальним фактором у формуванні моральних і психологічних якостей особистості. При цьому певні ознаки можуть мати альтернативний характер, тобто одночасно вони належать до кількох груп (наприклад, громадянство, наявність родинних зв'язків тощо).

Кримінологічне дослідження особистості злочинця повинно мати комплексний характер. Воно не має обмежуватися встановленням окремих рис, які тією чи іншою мірою можуть утворити поверхневе усвідомлення змісту особистості злочинця. Такий підхід дозволить гарантовано виявити чинники генезису особистості злочинця та застосувати в цьому випадку адекватні заходи запобіжного впливу.

Висновки. Підбиваючи підсумок викладеному в цій статті, можна наголосити на такому:

- поняття «кримінологічна характеристика» та «кримінологічний портрет» особистості злочинця – самостійні явища, що мають власний зміст, але є нерозривно пов'язаними одне з одним;

- під кримінологічною характеристикою особистості злочинця розуміють відповідний процес опису специфічних рис, які утворилися під час соціалізації людини, та визначають її в загальнолюдському, суспільно значущому й індивідуально-неповторному плані, а також характеризують як таку, що скоїла злочин, і впливають на злочинну поведінку цієї особи;

- під кримінологічним портретом особистості злочинця розуміють опис типових специфічних рис особистості, притаманних певному прошарку злочинців, і розкривають їх сутність як людей, що вчинили злочин певного характеру або схильні до його вчинення;

- кримінологічна характеристика особистості злочинця як відповідний процес, передуює кримінологічному портрету й має аналітичний характер, а кримінологічний портрет, у свою чергу, виступає як певна узагальнююча форма.

СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ

1. Єдиний звіт про кримінальні правопорушення (Форма № 1) : статистична інформація Генеральної прокуратури України // Генеральна прокуратура України : офіц. сайт. URL: <http://https://www.gp.gov.ua/ua/statinfo.html> (дата звернення: 10.07.2019)

2. Антонян Ю. М., Кудрявцев В. Н., Эминов В. Е. Личность преступника. СПб. : Юридический центр Пресс, 2004. 366 с.

3. Ожегов С. И., Шведова Н. Ю. Толковый словарь русского языка: 80000 слов и фразеологических выражений / РАН: Институт русского языка им. В. В. Виноградова. 4. изд., доп. М. : Азбуковник, 1999. 944 с.

4. Психологічний словник / за ред. В. І. Войтка. Київ : Вища школа, 1982. 214 с.

5. Антонян Ю. М. Изучение личности преступника : учебное пособие. М. : Изд. ВНИИ МВД СССР, 1982. 80 с.

6. Кримінологія: Загальна та Особлива частини : підручник / за заг. ред. В. В. Голіни ; І. М. Даньшин, В. В. Голіна, М. Ю. Валуйська та ін. 2-ге вид. перероб. і допов. Харків : Право, 2009. 288 с.

7. Криминология : учебник / под ред. В. Н. Бурлакова, Н. М. Кропачева. СПб : Издательский дом С.-Петербур. гос. ун-та, 2005. 520 с.

8. Голіна В. В. Кримінологічні та кримінально-правові проблеми боротьби з бандитизмом: соціально-правове та кримінологічне дослідження : монографія. Харків : Регіон-інформ, 2004. 210 с.

9. Гумін О. М. Характеристика осіб, які вчиняють насильство в сім'ї. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Юридичні науки.* 2014. № 810. С. 172–177.

10. Филонов В. П. Состояние, причины преступности в Украине и ее предупреждение : монография. Донецк : Донеччина, 1999. 639 с.

11. Курс кримінології: Загальна частина: у 2 кн. / за заг. ред. О. М. Джужи ; О. М. Джужа, О. Г. Кулик, П. П. Михайленко та ін. Київ : Юрінком Інтер, 2001. 352 с.

12. Словник української мови : в 11 т. / АН УРСР, Інститут мовознавства ; за ред. І. К. Білодіда. Київ : Наукова думка, 1970–1980. Т. 8. С. 290. URL: http://ukrlit.org/slovnyk/slovnyk_ukrainskoi_movy_v_11_tomakh/portret (дата звернення: 10.07.201).

13. Мацкевич И. М. Криминологический портрет преступника (теоретические проблемы составления). *LEX RUSSICA = Русский закон.* 2008. № 6. С. 1424–1444.

14. Фіалка М. І. До проблеми визначення кримінологічного портрета особи, яка вчиняє злочини проти моральності. *Кримінально-правові та кримінологічні засоби протидії злочинам проти громадської безпеки та публічного порядку* : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф. до 25-річчя ХНУВС (18 квіт. 2019 р. м. Харків) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ ; Кримінол. асоц. України. Харків : Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2019. С. 203–205.

15. Голіна В. В., Головкін Б. М. Особистість неповнолітнього злочинця: сучасний кримінологічний портрет (на матеріалах м. Харкова). *Бюлетень Міністерства юстиції України.* 2006. № 1 (51). С. 42–53.

Стаття надійшла до редакції 15.05.2019.

Михаил Игоревич ФИАЛКА,

кандидат юридических наук, доцент

(Харьковский национальный университет внутренних дел, г. Харьков, Украина)

КРИМИНОЛОГИЧЕСКАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА И КРИМИНОЛОГИЧЕСКИЙ ПОРТРЕТ ЛИЧНОСТИ ПРЕСТУПНИКА: СУЩНОСТЬ И СООТНОШЕНИЕ ПОНЯТИЙ

Проанализировано содержание понятий «криминологическая характеристика» и «криминологический портрет» личности преступника, а также установлено их соотношение. Отмечается, что понятие «криминологическая характеристика» и «криминологический портрет» личности преступника – самостоятельные явления, имеющие собственное содержание, но неразрывно связанные друг с другом. Делается вывод, что

криминологическая характеристика личности преступника как соответствующий процесс, предшествующий криминологическому портрету, носит аналитический характер, а криминологический портрет, в свою очередь, выступает как определенная обобщающая форма.

Ключевые слова: личность преступника, криминологическая характеристика, криминологический портрет.

Mykhailo I. FIALKA,

PhD in Law, Associate Professor

(Kharkiv National University of Internal Affairs, Kharkiv, Ukraine)

CRIMINOLOGICAL CHARACTERISTICS AND CRIMINOLOGICAL PORTRAIT OF THE OFFENDER'S PERSONALITY: THE ESSENCE AND CORRELATION OF CONCEPTS

The author of the article has analyzed the content of the concepts of "criminological characteristics" and "criminological portrait" of the offender's personality. The author has also established their correlation. It has been emphasized that the notions of "criminological characteristics" and "criminological portrait" of the offender's personality are independent phenomena that have their own content, but are inextricably linked to each other. It has been concluded that the criminological characteristics of the offender's personality, as a corresponding process, preceding the criminological portrait, is analytical in nature, and the criminological portrait, in turn, acts as a definitive generalizing form.

Key words: offender's personality, criminological characteristics, criminological portrait.